

Riksdagens svar Rsv 103/2026 rd – RP 35/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning (RP 35/2026 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 7/2026 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder åtgärder för att sammanställa riksomfattande uppgiftsbanks till stöd för en enhetlig bedömning i den grundläggande utbildningen.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 1 § 2 mom., 20 c § 1 mom., 20 i § 1 mom., 22 §, 36 a § 1 mom., 42 c § 1 mom. och 46 § 1 mom.,

sådana de lyder, 1 § 2 mom., 20 c § 1 mom. och 20 i § 1 mom. i lag 1090/2024, 22 § delvis ändrad i lagarna 477/2003 och 245/2025, 36 a § 1 mom. och 46 § 1 mom. i lag 245/2025 samt 42 c § 1 mom. i lag 959/2015, samt

fogas till lagen nya 22 a och 22 b § samt till 46 §, sådan den lyder i lagarna 1507/2016, 1216/2020, 716/2022, 245/2025 och 1369/2025, ett nytt 10 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 103/2026 rd

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller dessutom bestämmelser om den förskoleundervisning som i regel ges året innan läroplikten börjar, om den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen samt om morgon- och eftermiddagsverksamhet. Om förskoleundervisning enligt denna lag ordnas på ett sådant daghem eller i ett sådant familjedaghem som avses i 1 § 2 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om småbarnspedagogik (540/2018), tillämpas på förskoleundervisningen dessutom, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i en förordning med stöd av den, vad som föreskrivs i lagen om småbarnspedagogik eller i en förordning med stöd av den. Bestämmelserna i 18 a §, 20 g § 2 mom., 20 h och 20 i §, 22 § 1—4 mom. samt 22 a och 22 b § i denna lag tillämpas inte på förskoleundervisning.

20 c §

Elevspecifika stödåtgärder och ordnande av sådana

En elev har rätt att få elevspecifika stödåtgärder utan dröjsmål om de gruppspecifika stödformerna enligt 20 b § 2 mom. är otillräckliga, elevens läroplikt har tidigarelagts med stöd av 2 § 3 mom. i läropliktslagen eller undervisningen av eleven ordnas med stöd av 20 i § i denna lag. Elevspecifika stödåtgärder ges utifrån individuella behov och regelbundet. Genomförandet av elevspecifika stödåtgärder ska ske genom samarbete mellan lärarna.

20 i §

Ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Om en elev har haft ett beslut om tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och elevens stödbehov fortsätter i den grundläggande utbildningen som ett behov av elevspecifika stödåtgärder och avvikelser från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen eller om en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och som framkommer under den grundläggande utbildningen är av sådan art att den hade lett till tidigareläggning av elevens läroplikt när eleven var 5 eller 6 år, ska elevens undervisning ordnas med stödåtgärder enligt detta kapitel.

Riksdagens svar RSv 103/2026 rd

5 kap.

Utvärdering

22 §

Bedömning av elevens lärande och kunnande

Syftet med elevbedömningen är att ange hur eleven har uppnått målen för de i 11 § avsedda läroämnena och valfria ämnen som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen för de verksamhetsområden som avses i 20 i § 2 mom. Bedömningen gäller elevens lärande, kunnande och arbete. Dessutom bedöms elevens uppförande.

Elevens lärande, kunnande, arbete och uppförande ska bedömas på lika grunder, mångsidigt och i förhållande till de mål som ställts upp och de bedömningskriterier som härletts ur dem.

I bedömningen av eleven under läsårets gång ska det ingå handledande respons. Dessutom ska eleven och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven regelbundet informeras om elevens framsteg i studierna.

Vid läsårets slut och i slutet av den grundläggande utbildningen, ska elevens kunnande och arbete bedömas i förhållande till de i 11 § avsedda läroämnena och valfria ämnena, eller till målen för de verksamhetsområden som avses i 20 i § 2 mom.

I förskoleundervisning bedöms elevens lärande i förhållande till målen för förskoleundervisningen med iakttagande av de allmänna principerna för elevbedömning. I bedömningen av eleven ska det ingå handledande respons. Dessutom ska eleven och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven regelbundet informeras om elevens lärande.

Närmare bestämmelser om läsårs- och slutbedömning av elever samt om bedömning inom förskoleundervisningen, den undervisning enligt 10 § 4 mom. som meddelas på ett främmande språk, den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen, den undervisning som ordnas utomlands samt den grundläggande utbildningen för vuxna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter i grunderna för läroplanen om

- 1) de allmänna principerna för elevbedömning,
- 2) de mål för och det innehåll i lärokursen för respektive årskurs i de i 1 mom. avsedda läroämnena och i lärokursen för hela den grundläggande utbildningen som eleverna åtminstone ska uppnå eller avlägga med godkänt resultat samt om den lägsta kunskapsnivå i varje läroämne i varje årskurs,
- 3) kriterierna för läsårs- och slutbedömningen, principerna vid bedömningen av uppförandet samt bedömningen av studieprestationerna genom siffervitsord eller verbala omdömen,
- 4) de läroämnena som kan bedömas gemensamt,
- 5) lämnande av den information som avses i 3 mom.,
- 6) genomförandet av bedömningar inom förskoleundervisningen, inom den undervisning enligt 10 § 4 mom. som meddelas på ett främmande språk, inom den undervisning som ordnas utomlands samt inom den grundläggande undervisningen för vuxna.

Riksdagens svar RSv 103/2026 rd

22 a §

Beslut som gäller bedömning av en elev och dennes framsteg i studierna

Beslut som gäller bedömningen av en elevs lärande, kunnande och arbete fattas av elevens lärare eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt. Beslut som gäller bedömningen av en elevs uppförande fattas av elevens lärare eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt.

Eleven och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven har rätt att få information om de grunder på vilka beslutet har fattats och om hur dessa grunder har tillämpats på bedömningen av eleven.

Eleven uppflyttas till följande årskurs, om han eller hon med godkänt resultat har uppnått eller avlagt målen för de läroämnena som ingår i lärokursen eller målen för respektive verksamhetsområde.

Eleven stannar kvar i årskursen, om eleven trots de stödåtgärder som erbjudits honom eller henne på grund av de stödbehov han eller hon har, och om vilka det föreskrivs i 4 a kap. inte har uppnått målen för årskursens lärokurs i ett eller flera läroämnena, och prestationen i det läroämnet eller dessa läroämnena har underkänts. En elev som fått underkänt resultat ska ges möjlighet att utan att delta i undervisningen påvisa att han eller hon med godkänt resultat har uppnått målen för läroämnet i fråga. En elev kan hållas kvar i årskursen trots att han eller hon inte har en enda underkänd prestation, om det är ändamålsenligt med tanke på elevens allmänna framgång i skolan. Beslut om att en elev ska hållas kvar i årskursen fattas gemensamt av elevens samtliga lärare och rektorn.

Om det övervägs att en elev ska hållas kvar i årskursen på grund av dennes allmänna skolframgång, ska elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven samt eleven själv, om denne fyllt 15 år, ges tillfälle att bli hörda innan ett beslut fattas.

Närmare bestämmelser om elevers framsteg i studierna och uppflyttning från årskursen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om beslutsfattande som gäller bedömningen.

22 b §

Betyg

En elev som har fullgjort lärokursen för den grundläggande utbildningen ska ges ett avgångsbetyg.

I slutet av varje läsår ska eleven ges ett läsårsbetyg av vilket det ska framgå om eleven med godkänt resultat har uppnått målen för lärokursen för den årskurs som ingår i elevens studieprogram samt en bedömning av elevens uppförande. Elever i årskurs nio ska ges ett mellanbetyg. Utbildningsanordnaren kan besluta ge eleverna i årskurs 1—8 ett mellanbetyg.

Den som med stöd av 46 a § anses ha avgått från skolan eller läroanstalten ska ges ett skiljebetyg.

Den som med stöd av 38 § har avlagt en särskild examen ska ges ett betyg över att den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts i sin helhet eller delvis. En i 46 § 2 mom. avsedd studerande inom grundläggande utbildning för vuxna kan vid behov ges ett betyg över att denne fullgjort lärokursen i ett eller flera läroämnena.

Riksdagens svar RSv 103/2026 rd

Närmare bestämmelser om betyg utfärdas genom förordning av statsrådet.
Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter i grunderna för läroplanen om de uppgifter som ska antecknas i betyg.

36 a §

Förfarande i disciplinärenden och vid förvägrande av undervisning samt verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, ska den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Utbildningsanordnaren ska när den överväger ovan nämnda åtgärder beakta gärningens art samt elevens ålder och utvecklingsnivå. Innan beslut fattas om skriftlig varning eller avstängning för viss tid, ska elevens vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. I fråga om andra åtgärder enligt 36 och 36 b § ska elevens vårdnadshavare underrättas, och om eleven förvägras undervisning enligt 36 c §, ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Beträffande avstängning för viss tid och skriftlig varning ska ett beslut meddelas och andra åtgärder enligt 36 eller 36 c § ska registreras.

42 c §

Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömningen av en elev

Beslut enligt 22 a § som gäller bedömning av en elev får inte överklagas genom besvär. Elevens vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare, eller eleven själv om han eller hon har fyllt 15 år, kan hos rektor begära ny bedömning av studieframstegen eller kvarstannande i årskurs eller ny slutbedömning inom två månader från delfäendet. I fråga om den nya bedömningen beslutar skolans rektor och elevens lärare gemensamt.

46 §

Grundläggande utbildning för vuxna

I grundläggande utbildning enligt denna paragraf kan man delta efter att fullgörandet av den grundläggande utbildningen enligt 26 § 1 mom. har upphört. På grundläggande utbildning för vuxna tillämpas 2 §, 3 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10, 12—15, 18 a, 19, 20 och 21 §, 22 § 2, 3, 6 och 7 mom., 22 a § 1, 2, 6 och 7 mom., 22 b § 1 och 3—6 mom., 29 §, 30 § 1 mom. samt 35, 37, 38, 40, 41, 41 a—41 d, 42, 42 a—42 d, 43 och 44 §. Undervisning, läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial är avgiftsfria för den studerande. I sådan utbildning som på basis av ett beslut av kommunen eller samkommunen eller en bestämmelse som ingår i ett tillstånd enligt 7 § har ordnats vid en internatskola, har den studerande rätt till avgiftsfritt boende och till avgiftsfria, tillräckliga måltider varje dag. De som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen förutsätter att den studerande är närvarande på ett

Riksdagens svar RSv 103/2026 rd

utbildningsställe som utbildningsanordnaren anvisat. En studerande kan på de grunder som anges i 36 § 2 mom. ges en skriftlig varning eller avstängas för högst ett år. En läropliktig kan dock avstängas från läroanstalten för högst tre månader. Bestämmelser om fullgörande av läroplikten under tiden för avstängning för viss tid finns i 8 § i läropliktslagen. En studerande som har fyllt 18 år får välja mellan religionsundervisning och undervisning i livsåskådningskunskap.

— — — — —

Syftet med bedömningen inom den grundläggande utbildningen för vuxna är att ange hur väl den studerande har uppnått målen för de läroämnena i den studerandes eget studieprogram som ingår i lärokursen för den grundläggande utbildningen för vuxna. Bedömningen gäller den studerandes lärande, kunnande och arbete.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 20 c § 1 mom., 20 i § 1 mom. och 36 a § 1 mom. träder dock i kraft redan den 1 augusti 2026. Lagens 1 § 2 mom., 22 § 1—5 mom., 22 a § 1—5 mom., 22 b § 1—4 mom., 42 c § 1 mom. samt 46 § 1 och 10 mom. träder dock i kraft först den 1 augusti 2028.

Helsingfors 15.6.2026

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare